

Dosarul nr. 2rac-223/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Sandu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, D. Dulghieru, V.Buhnaci)

ÎNCHEIERE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Individuală „Oaserele Vasile”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea Individuală „Oaserele Vasile” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Agenției Naționale Transport Auto cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin achitarea amenzii,

împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 09 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 14 ianuarie 2021 reprezentantul reclamantului ÎI „Oaserele Vasile”, administratorul Oaserele Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Agenției Naționale Transport Auto cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin achitarea amenzii în mărime de 6000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 11 septembrie 2019, de către Agenția Națională Transport Auto a fost întocmit procesul-verbal contravențional nr. 01010050 prin care ÎI „Oaserele Vasile” a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 197 alin.(5) Cod contravențional și aplicată amenda în mărime de 240 unități convenționale.

A menționat reclamantul că, prin decizia din 04 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost menținută hotărârea din 01 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, prin care a fost admisă contestația ÎI „Oaserele Vasile”, împotriva procesului verbal contravențional nr. 01010050 și a deciziei de sancționare din 11 septembrie 2019, întocmit de către Agenția Națională Transport Auto, cu încetarea procesului contravențional.

A invocat reclamantul că, la 28 iulie 2020, a depus o cerere către Ministerul Finanțelor prin care a solicitat restituirea sumei de 6000 de lei, achitată sub formă de amendă iar prin scrisoarea din 31 iulie 2020, ÎI „Oaserele Vasile” a fost informat că cererea a fost remisă

pentru examinare Serviciului Fiscal de Stat. Urmare, prin scrisoarea din 20 august 2020, ÎI „Oaserele Vasile” a fost informat de către Serviciul Fiscal de Stat că, restituirea sumei este posibilă doar în baza unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Întemeindu-și acțiunea în baza prevederilor art. 3, 5, 6, 7 și 13 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, a solicitat admiterea cererii și dispunerea încasării din bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul ÎI „Oaserele Vasile” a sumei de 6000 de lei, în contul restituirii amenzii contravenționale achitate la data de 12 septembrie 2019.

Prin hotărârea din 09 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Oaserele Vasile” către Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor și Agenția Națională Transport Auto a fost admis. S-a încasat din Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul ÎI „Oaserele Vasile”, prejudiciul material, cauzat prin achitarea amenzii contravenționale de către Oaserele Vasile prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei” la 12 septembrie 2019 (nota de plată 00768389768497) în temeiul procesului verbal Seria ANTA nr. 01010050 din 11 septembrie 2019, anulat în temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2020, în mărime de 6000 de lei.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că în baza procesului verbal contravențional Seria ANTA nr.01010050 din 11 septembrie 2019, operatorul de transport ÎI ”Oaserele Vasile” a fost sancționat cu amendă în mărime de 240 uc, în temeiul prevăzut de art.197 alin. (5) Cod Contravențional. Conform notei de plată 00768389768497 la data de 12 septembrie 2019 ÎI ”Oaserele Vasile” în persoana administratorului Oaserele Vasile, prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei” a achitat amenda în mărime de 6000 de lei, stabilită în temeiul procesului verbal Seria ANTA nr.01010050 din 11 septembrie 2019 .

Totodată, prima instanță a stabilit că prin hotărârea din 01 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, menținută prin decizia din 04 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă contestația depusă de ÎI ”Oaserele Vasile” și anulat procesul-verbal contravențional Seria ANTA nr.01010050 din 11 septembrie 2019.

Astfel, prima instanță făcând referire la prevederile art. 3 alin. (1) lit.d), art. 7 și art. 13 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecătorești, a conchis că din contul Bugetului de Stat prin intermediul Ministerului Justiției RM în beneficiul ÎI „Oaserele Vasile” urmează a fi încasat prejudiciul material cauzat prin achitarea amenzii contravenționale de către Oaserele Vasile prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei” la 12 septembrie 2019 (nota de plată 00768389768497) în temeiul procesului verbal Seria ANTA nr.01010050 din 11 septembrie 2019, în mărime de 6000 de lei.

La 10 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cererea de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova. A fost casată hotărârea din 09 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

În susținerea soluției sale instanța de apel a reținut că, instanța de fond în mod eronat a admis acțiunea depusă de ÎI „Oaserele Vasile”, deoarece în speța data nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, la caz nefiind întrunite temeiurile legale de intervenire a răspunderii Statului pentru prejudicial cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, prevăzute de art. 3, 6 și 10 al Legii sus menționate.

Astfel, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a interpretat greșit normele de drept material la emiterea hotărârii, or, normele legale aplicate de către instanța de fond, și anume Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, nu este aplicabilă speței, la caz, fiind aplicabilă instituția întoarcerii executării, prevăzute de Codul de executare și nicidecum acțiunea înaintată nu se încadrează în prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

La 27 iulie 2021, ÎI „Oaserele Vasile” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului au indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la emiterea deciziei au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

A menționat recurentul că, consideră eronată constatarea instanței de apel precum că în speța dată nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, or, Agenția națională de Transport Auto, în calitate de autoritate publică și organ împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenție este subiect al Legii sus menționate, iar instanța de apel urma să aplice prevederile acestei legi.

A afirmat recurentul că, speței date nu-i pot fi aplicate prevederile Codului de executare, întoarcerea executării, or, art. art. 157, 158, 159 Cod de executare, expres prevăd cazurile întoarcerii executării.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 26 mai 2021, și a fost expediată părților la 21 iunie 2021, dar date care ar confirma recepționarea acestuia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 27 iulie 2021, este în termen.

La 10 august 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților Ministerul Justiției al RM, Ministerului Finanțelor al RM și Agenției Naționale Transport Auto, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 85).

Prin referința depusă la data de 20 septembrie 2021, Agenția Națională Transport Auto a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Oaserele Vasile”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit art. 384 alin.(2) lit. u), alin. (3¹), din Codul contravențional persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul, să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională. Dreptul prevăzut la alin.(2) lit.u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Oaserele Vasile”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Oaserele Vasile”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Oaserele Vasile”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic